ՊԱՌԱՄՈՒՆՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԻԶՄԻՐ ՇԱԲԱԹ 29 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1884 — ԹԻՒ 1320

ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ

ՀԱՏԸ ¼ ՄԻԼԻՈՆ | ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՕՐԵՐԸ | ՀԱՏԸ ¼ ՄԻԼԻՈՆ

Ց. Կ ՍԿԱՅԵԱՆ
Համարաւու — Տնօրէն

ՏԱՐԵԳԻՆ ԿԱՆԽԻԿ

ԻԶՄԻՐ	Օրմ. տակի	1
ԴՈՒՐՍԸ	Մէջիտիէյկ	6
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐ	Ֆրանք	25

ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՆ

3	դրուշ տողը	ՄԻԿ ԱՆԳԱՄ
2	դրուշ	ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ
60	փարա	ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՄ

Գ. Փ ԳԱԼՔԵԶԵՐԵԱՆ
Հիմնադիր

Ա. Կ. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ, կը տնօրինէ բաժանորդագրութեան եւ ծանուցման վերաբերեալ բոլոր գործերը։ Շիշէ-ճիլէր ճատտէսի Զինկիրլարա Ֆէրիանէ

Որ եւ է գրութիւն, յօդուածներ կամ նամակներ, որ ուղղակի ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԵԱՆ կը վերաբերի, տնօրէնին կը դրկուի։ Էրէվան խան թիւ 17

ԻԶՄԻՐ, ՇԱԲԱԹ, 29/11 ՀՈԿՏ. 1884

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԴԱՐՁԵԱԼ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

Մեր նախորդ դրութիւններէն միոյն մէջ յայտներ էինք թէ տեղւոյս Նորընտիր Ուսումն. Խորհրդոյ Մեծ. Անդամը՝ միահաղոյն որոշեր և ծանուցեր են Ազգ. Վարչութեան դի՝ մինչև որ ազգ. վարժարաններու տարեկան ծախսուց համար արդէն յատկացուած գումարին վրայ 2500 մէճիտի յաւելում մը չտրուի՝ չեն կրնար ընդունիլ իրենց առաջարկուած պաշտօն, և խոստացեր էինք այս մասին յատկապէս խօսիլ։

Արդ՝ եթէ այլեւայլ զրոյցներու հաւատ ընծայենք, եթէ Պոլսոյ թերթերու ուղղուած թղթակցութիւններն, որոնք տեղւոյս ազգ. քաղաքականութեան վերնագաւառներու կարծիքն ու փափաքը ներկայելու և մեկնելու պաշտօնն ունին, ի նկատի առնունք՝ կրնանք ըսել թէ Վարչութիւն և Նախագահ Ուսումն. Խորհրդոյ առաջարկը ցարդ ընդունած չեն և չպիտի ընդունին։ Այս պարագային մէջ՝ առ այժմ անկարելի է գիտնալ թէ Ուս. Խորհրդոյ Մեծ. Անդամը, իրենց որոշման համեմատ պիտի հրաժարին միւնոյն պաշտօնէ, թէ ոչ կամ Ս. Նախագահին, կամ Վարչութեան թախանձանաց զիջանելով, եթէ երբէք թախանձուի, և չուզելով ազգ. վարժարաններու անխնամ վիճակը առաւել երկարելու պատճառ լինիլ՝ պիտի ստիպուին ստանձնել զայն։ Ինչ որ ալ ըլլայ այս երկու կէտերն ալ ուշ կամ կանուխ պիտի պարզուին անշուշտ, միայն թէ խնդրոյն ամենէն հետաքրքրական և քննելի մասը բուն իսկ Ուսումն. Խորհրդոյ պահանջած յաւելումն է։

Արդէն յայտնի է որ մեր մէջ շատեր ազգ. վարժարաններու վիճակէն դժգոհ՝ զանոնք հիմնական կերպով բարեփոխելու համար դրամական աւելի ընդարձակ միջոցներու կարեւորութիւնը զգացած են, և մենք ժողովրդեան խորհուն և ողջամիտ մասին կարծեաց թարգման լինելու համար երբեմն պնդած ենք հրապարակաւ այս կէտին վրայ, համառօտակի մեկնելով թէ քաղքիս օտարին ազգ. վարժարանները ինչ յառաջադիմութիւններ գործած են վերջին տարիներս և թէ ինչպէս մեր ազգ. վարժարանները գրեթէ միայնակ վիճակ մ՚ունեցած են տասնհինգ քսան տարիներէ ի վեր։

Առանց դատաբարակ մը լինելու յուսակնութիւնը ունենալու՝ կը գրէինք երբեմն այս տողերը, սակայն զարմանալին այն է զի՝ Մեծ. Մամուրեան որ տասնըվեց տարիներէ ի վեր մեր ազգ. վարժարաններու մէջ դատաբարակի պաշտօնը կը վարէ, կը հերքէր մեր առարկութիւնները անուղղակի՝ դպրոցական հանգիսի մ՚առթիւ հրապարակաւ ըսելով թէ՝ օտարին արտաքին փայլէն կը խաբուինք, և կը պնդէր թէ մեր ազգ. վարժարաններու ուսմանց ծրագիրը ժամանակիս ոգւոյն և պէտքին կը համապատասխանէ։

Մենք պարզապէս ցոյց կուտայինք թէ այն փայլը, զոր ինք արտաքին կը կարծէր, ներքին է և իրական, և մանաւորապէս Ցունաց ազգ. վարժարաններու վրայ խօսելով՝ կը յայտնէինք թէ քանի քանի վիայեալ բաղմահմուտ և տաղանդաւոր ուսուցիչներ կը դատապարտեն անդ, և ոչ թէ վանքէն եկած տիրացուի կոտրներ և վաղեմի տարկաւագներ, ինչպէս մեր դպրոցները, և կը յարէինք թէ մինչդեռ առանց ուսումնաւորտ աշակերտները կարող են անմիջապէս համալարաններու դասախօսութիւններու հետևիլ, մերայինք կը պարտաւորին քանի մը տարի ևս դուրսը կատարելագործել իրենց ուսումը՝ այդ աստիճանի հասնելու համար։

Երկար քննութեան հարկ չկայ, սոսկ այս պարագային կը հաստատէ թէ միւնոյն վարժարանները ինչ աւելի բարձր վիճակ մ՚ունեին մերիններէն. կը մնայ իմանալ թէ երբ քաղքիս յոյն հասարակութիւնը մեզի հետ քաղաքակրթութեան դրեթէ միւնոյն ատիճանին վրայ կը գտնուի, երբ մեր վարժարանները եկամուտի հաստատուն աղբիւրներ ունին, և անոնց ազգ. դպրոցները մի միայն հանդանակութեամբ կը մատակարարուին, ինչու անոնց վարժարանները շատ աւելի բարձր և յառաջադէմ վիճակ մ՚ունենան, և մեր դպրոցները յետամնաց դանուին, ինչու հոն ամէն ուսումներ ու գիտութիւններ պէտք եղածին չափ ընդարձակ կերպով աւանդուին, և մեր վարժարաններուն մէջ մի միայն անոնց մի քանի կարեւոր ճիւղերը և ասոնց ևս սոսկ «ԷԶԲՈՒԹԸ, ՄԱՍՈՒԹԸ կամ Նախնական դասընթացքը», այսինքն միայն ատուերը և ոչ էութիւնը։

Եթէ քաղքիս յունաց ազգ. վարժարանները այսպէս շատ աւելի բարձր վիճակ մ՚ունին մերիններէն, նոյն իսկ հրէից ազգ. ուսումնարաններն ալ, որոնց մասին թէև չենք կրնար որոշ գաղափար մ՚ընծայել, բայց կրնանք հաստատել որ այն ժամանակամիջոցին մէջ, այսինքն տասնը հինգ քսան տարիէն իվեր ուր հայ դպրոցները մնայուն վիճակի մը մէջ գտնուած են, շատ մեծ և զգալի բարեփոխութիւններ կրած են։ Լեզուագիտութիւնը երբեմն հայերու մենաշնորհն էր, բայց այժմ կը դիտենք որ հրէից պատանեկութիւնը առհասարակ կը խօսի, կը գրէ ու կը կարդայ ամենայն դիւրութեամբ ամէն լեզուներ։ Շատ տարի չէ որ հրէից վարժարաններու բարեկարգուութեան ձեռնարկուեցաւ, բայց եթէ կարճ միջոցի մէջ զդալի յառաջադիմութիւններ կը կատարուին անդ, անշուշտ քիչէն աւելի գոհացուցիչ արդիւնքներ պիտի տեսնուին։ Բայց ինչ հարկ հեռուները երթալ. մոռցանք որ դեռ քանի մը շաբաթ առաջ 11, 12, 13, 14 տարեկան դպրոցական աշակերտներէ կազմեալ հրէայ պատանիներու երաժշտական խումբ մը, ամեն դժուարութիւններ եղանակներ նուագեց Գուռնապատի կայարանը, և զմայլեցուցիչ էր յաջողակութեամբը ներկայ գտնուող քաղքիս ընտրելագոյն դասը։

Ոչ թէ երաժշտութեան, այլ դաշնակի ուսում անգամ չկայ մեր վարժարաններու մէջ, սակայն երբ աւելի կարեւոր ուսումներ և գիտութիւններ կը ղլորուին, երբ Արտաքին Կարապետ էֆէնտիի ազգ. վարժարաններու մէջ իւր անձնական ծախքը արուեստանոց մը հիմնելու խորհուրդը կ՚արդիւնի, հարկաւ ոչ երաժշտութեան ուսում կրնանք գտնուել ոչ ալ ուրիշ ինչ։

Հարկ չենք զգար կրկնարօրէն բացատրելու թէ՝ ինչ մեծ և հիմնական բարեփոխութիւններու պէտք ունին մեր ազգ. վարժարանները, վասնզի արդէն այդ կէտին վրայ ուրիշ առթիւ բաւական խօսած ենք ուստի չենք ուզեր այժմ կրկնութիւններ ընել. միայն թէ քաղքիս օտար հասարակութիւններու ազգային վարժարանները մերիններուն հետ հարեւանցի բաղդատելով՝ կարծենք անդամ մը ևս մեր պահանջած բարեփոխութիւններու կարեւորութիւնը ապացուցած կը լինինք, վասնզի մենք նոյն իսկ այդ օտար հասարակութիւններէ շատ աւելի գիւրութիւններ և միջոցներ ունենալով անշուշտ անոնց ուսումնարաններէն շատ աւելի բարձր գիրքի մը մէջ պահել պէտք ենք մեր վարժարանները։ Սակայն եթէ այն կէտերը առանց նկատի առնելու, եթէ ամեն տեսակէտով մեր անմիջական և պէս պէս պիտոյքն առանց ղգալու՝ Վարչութիւն, Նախագահ և Տեսչութիւն՝ այս վերջնոյն մի նշանաւոր վարդապետութեան, այն է ՐԻՋ ՄԱԼ ՎԱՐ ՆԱՑԻՆԵՐի դրութեան կը հետևին՝ գոհ ենք որ նորընտիր Ուսումն. Խորհուրդը ազգայնոց ողջամիտ մասին համամիտ կ՚գտնուի, և աւելի եռանդուն զգացումներով ոգևորուելով՝ կը ցանկայ մեր ազգ. վարժարանները աւելի գոհացուցիչ դիրքի մը վերածել, ուստի արդէն ծանուցուած 2500 մէճիտի յաւելումը կը պահանջէ։

Սակայն ոչ միայն մեր ապրած միջավայրի քաղաքակրթութեան ատաստանը, ոչ միայն մեր անմիջական և անհրաժեշտ պիտոյքն՝ այդպիսի յաւելման մը կարեւորութիւնը, ուստի և վարժարաններու հիմնական բարեփոխութեան հարկը զգալի կընեն, այլ նաև այն ամեն պարտաւորութիւնները, զոր ունի Իզմիրի հայ հասարակութիւնը ընդհանուր ազգութեան առջև։ Արդարև Իզմիր այսօր հայ ազգին գլխաւոր և յառաջադէմ կեդրոններէն մին է. արդ՝ երբ չորս միլիոն հոգիէ բաղկացեալ ազգի մը գլխաւոր կեդրոնը՝ ունի՞ այնպիսի վարժարաններ, որոնք մասամբ նախակարգ և մասամբ երկրորդական ուսումնարաններ կը համարուին, դեթ միջնակարգ ուսումնարան մը ևս փնտռել պէտք է այդ ազգին մէջ։ Արդէն կը տեսնենք որ վենետիկ հասատութիւնները իրենց միայնակ գրեց մէջ կրօնական ազդեցութեան ներքև, և սակայն արժանաւոր վարիչներէ զուրկ դանուելով՝ չեն կրնար ազգային կրթութեան նուիրական նպատակին օժանդակ դանուիլ քան արժանաւոր. ուստի ազգին յոյսը կը մնայ այն գլխաւոր վայրերու վրայ, որոնք քաղաքակիրթ շրջանակի մը մէջ, վաճառականական և ընկերային յարաբերութիւններու ևայլն մասնաւոր առաւելութիւններու շնորհիւ՝ աւելի դիւրութիւն և միջոց ունին ազգային կրթական դաշտին զգալի մղում մը տալու։

Թերևս՝ ոմանք տեսակ մը եսասիրութեամբ՝ մեր այս տեսութիւնները անտեղի գտանեն, սակայն հարկ կը համարինք դիտել զի՝ եթէ այսօր Իզմիրի ազգային արկղը 3000 լիրայի մօտ հասոյթ մ՚ունի սոսկ անշարժ կալուածներէ՝ այդ կալուածներ միմիայն Զմիւռնայի հայերու նուէրներն չեն. այլ շատ օտարարնակ և հեռակեաց ազգայիններ ևս, երբեմն Իզմիրի ազգ. վարժարաններու արդիւնքը տեսնելով, անոնց մեծահոչակ համբաւը լսելով իրենց հարստութեան մի մասը ազգին նուիրելու դովելի և վեհ խորհուրդի մը մէջ՝ անշուշտ զայն աւելի արդիւնաւոր գործելու փափաքաւ՝ կտակած և նուիրած են Իզմիրի ազգային արկղի, և այսպէս գոյացած է ներկայ եկամուտի աղբիւրը։

Բայց ասոնք յայտնի է որ ամեն մասնական արդիւնք, ամեն անհատական օգուտ և յառաջադիմութիւն կընպատակեն նաև հանրականին, ուստի եթէ Իզմիրի հայ հասարակութիւնը իւր դպրոցները աւելի բարձր վիճակի մը վերածելով՝ պատրաստէ քնտիր և պիտանի անդամներ, անուրանալի է որ ոչ միայն Իզմիրի ազգայինք պիտի օգտին միևնոյն անձիրէն ազգային մէջ, հապա նաև համայն ազգը և անհրաժեշտ այս եղանակաւ, այսինքն իւր անհատական յառաջադիմութեան աշխատած միջոցին՝ միևնոյն ժամանակ ընդհանուր ազգին լուսաւորութեան նպաստած ըլլալուն համար է որ՝ Իզմիր մեծ համբաւ և հռչակ ստացած է երբեմն ընդհանուր ազգին մէջ, հա դրաւ և հռչակ որ ի վերջոյ այլեւայլ տեղեր կատարուած յառաջադիմութիւններու առիթ հետզհետէ նեսմացած են զահուած մնայուն վիճակի մը պատճառաւ։ Ահա պարագայ մը ևս, զոր յիշելով կրկին և կրկին հարկ կը զդանք մեր ազգ. վարժարաններու հիմնական բարեփոխութեան, և ուստի բանաւոր և իրաւացի կը դտնենք Ուսումն. Խորհրդոյ առաջարկը։

Թէև ինչպէս յայտնեցինք՝ կրնանք ըսել թէ, այս առաջարկը չպիտի ընդունի Ազգ. վարչութիւնը, բայց միևնոյն միջոցին անհնար է հաստատապէս դիտնալ թէ ինչ պատճառ ցոյց պիտի տրուի անոր մերժման։ Շատ հաւանական է որ ազգային արկղի նեղ վիճակը երբ պատճառ մէջ բերուի. այդ վիճակը մեր ամենուն ալ ծանօթ է, և արդէն գիտնք միանգամայն զի անոր պատասխանատուութիւնը որու վրայ կը ծանրանայ, սակայն զանց ընելով առայժմ այս կէտը սա կը յայտնենք որ՝ մեր մէջ շատեր այդ առարկութիւնը իսկ անբաւական կը դտնեն, կը պնդեն թէ Ուսումն. Խորհրդոյ առաջարկը անվրէպ ընդունիլ պէտք է, և մինչև իսկ այս առթիւ այլ և այլ միջոցներ ցոյց կուտան։

Աղդարև ոմանք այնպէս կը խորհին՝ թէ պէտք է ազգային հիւանդանոցի, առաջնորդարանի և այլն ծախքեր դեղչել, և անոնցմէ դեղչուած գումարը ազգ. վարժարաններու արդէն յատկացուած ծախսուց գումարին վրայ բարդել. վասնզի կը թեն՝ ազգ. հիւանդանոց և առաջնորդարան համեմատաբար՝ ազգ. արկղի հասոյթից մեծագոյն մասը կը ծախսուին, և միանգամայն աւելի բարձր դիրք մը կը վայելեն գէթ ելևմտայոյցի մէջ։

Կան ևս այնպիսիներ, որոնք կը կարծեն թէ Իզմիրի հայ հասարակութիւնը աւելի ողորմասէր է՝ քան ուսումնասէր, և զայս հաստատելու համար կը յիշեն թէ մինչդեռ դպրոցական թոշակներէ չնչին գումար մը կը հատարուի, մասնաւոր անհատներու իսկ ողորմասիրական նպաստի մը համար՝ իսկոյն կը կրկնապատիկ գումարներ կը գտանուին. այս կարծեաց ճշդութիւնը ապացուցանելու համար ինչ ինչ պարագայներ ևս մէջ կը բերեն, և կը յարեն թէ՝ պէտք է ուրեմն ազգ. արկղէն հիւանդանոցի տարեկան ծախսուց յատկացուած գումարը՝ Ուսումն. Խորհրդոյ յանձնել, և անոր փոխարէնը հիւանդանոցի համար ժողովրդէն հանգանակել։

Այլ ևս այլեւայլ միջոցներ կառարկեն, բայց ինչ որ ալ ըլլայ ներելի է մեզ կարծել որ ասոնցմէ և ոչ մին պիտի ընդունուի; այլ Ուսումն. Խորհրդոյ առաջարկը անվրէպ պիտի մերժուի; վասնզի քաջ դիտնք մենք որ Էջմիածնայ գահը, վեհարանը և կաթողիկոսական փառքը աւելի մեծ շարժում՝ և գործունէութիւն կը պատճառեն մեր մէջ, քան թէ վարժարաններու վիճակը, վասնզի փորձով տեսած ենք որ եպիսկոպոսական ատաթեան, տիտղոսներ, պատիւ և շքանշան աւելի

եռանդ և աշխոյժ կազդեն մեզ, քան թէ ազգային կրթութեան խնդիրը և հանրական օգուտը. վերջապէս լաւ կը ճանչենք որ աւետարանաշունչ խօսքեր, հոգեբուխ լեզուներ աւելի լրագրաց էջերը կը փայլին, քան թէ դպրոցներու կամ որևիցէ ազգ. հաստատութիւններու հանգանակութեանց առթիւ կը լսուին։

Սակայն եթէ Ուսումն. Խորհուրդը իւր առաջարկը մերժուելուն պատճառաւ իսկ՝ հակառակ իւր որոշման զիջանի ընդունիլ այդ պաշտօն, չկարծուի թէ աւելի նուազ ծանր պարտաւորութիւններ ունի կատարելիք, վասն զի թէև մի հիմնական բարեփոխութիւն մը չդիտի կրնայ ի գործ դնել, քանի որ դպրոցներու տարեկան ծախուց յատկացուած գումարը միևնոյն պիտի պահուի, բայց եթէ այլևայլ ղրոյցներու հատատ ընծայենք՝ այնպիսի դեղծումներ և զանցառութիւններ տեղի կ'ունենան ազգ. վարժարաններու մէջ, որ մասնաւոր հոգատարութեամբ և հսկողութեամբ կրնանք ըսել թէ՝ միևնոյն ծախիւք իսկ աւելի մեծ արդիւնք յառաջ պիտի բերուի։

Զենք ուզեր այդ զեղծումներու և զանցառութիւններու վրայ երկարօրէն խօսիլ, այլ կը յայտնենք որ բազմաթեակ են, ուստի անոնց պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ թէ Տեսչութեան, թէ ուսուցիչներու և թէ պաշտօնական մարմիններու վրայ։

Արդարև Տեսչութիւնը կը բամբասուի թէ՝ օրուան մեծագոյն մասը վարժարանին մէջ իւր գրական և տպարանի աշխատութիւններով կ'անցընէ։ Ցայտնի է որ Մեծ. Մամուրեան Մեսրոպեան վարժարանին մէջ իրեն սեպհական տպարան մ'ունի, արդ երբ որևիցէ տպագրական գործի մը առթիւ հարկ լինի իրեն դիմել, նոյն իսկ դասախօսութեան ժամանակ, տպագրական գործը պիտի ընդմիջէ թէ դասախօսութիւնը։ Անշուշտ այ, և ուրիշ այսպիսի ծանր զբաղմանց պատճառաւ է որ դպրոցական նախորդ շրջանին մէջ՝ հապիւ հազ կրցած է Հռիփսիմեանց վարժարանի աշակերտուհիներու Տնտեսական գիտութեան մի քանի դասեր ուսնդել, և ուստի հարցաքննութեան առթիւ աշակերտուհիք ափ ի բերան մնացած են՝ մեծ զայրոյթ պատճառելով Մեծ. Մամուրեանի, և ոչ նուազ զարմանք հանդիսականներու. միայն թէ անտեղի չէ հարցնել զի ինչ իրաւամբ զայրանալ և դուշել ու պոռչտել աշակերտուհիներու լռութեան համար՝ այնպիսի ուսման մը մասին, որ գրեթէ չէ դասախօսուած։

Զարմանալին այն է որ միևնոյն ընթացքը ներկայ շրջանին մէջ ևս շարունակելու նախապատրաստութիւն մը կը լինի. Մամուրեան էֆ. իբր Տեսուչ՝ ամեն ուսուցիչներու դասախօսութեանց ժամերը կ'որոշէ, իսկ իւր դասախօսութիւններու ժամերը անորոշ կը մնան. աշակերտ մը երբ չգիտեր թէ օր օրուան և ժամանակի համար պարտի այսինչ կամ այնինչ դասը պատրաստել՝ ինչ փոյթ կրնայ ունենալ զայն սերտելու մասին. միանգամայն ներելի է այնպիսի անպատեհութիւն մը, որ անկարգութեան և ապօրինաւորութեան սերմը աշակերտին մէջ մնուցանելու դերգիր կուտայ, քանի որ իր պարտաւորութիւնները որոշեալ ժամերու չեն բաժնուիր։

Եթէ այս պարագայներ ուղղակի Տեսչութեան կը վերաբերին՝ կան ևս կէտեր որոնք թերևս իրմէ կախում չունին։ Բնագիտութեան, Քիմիաբանութեան, Տիեզերագրութեան ուսումներու համար՝ Մեսր. վարժարանի մէջ ուսուցիչ կարգուած է Ժառանգ. դպրոցի վաղեմի աշակերտներէն այնպիսի մէկը, որ և ոչ մէկ գաղափար ունի այդ գիտութիւններու վրայ. ուստի գաղղիերէն դասագիրք մ'ի ձեռին՝ բառ առ բառ կ'աւանդէ աշակերտներուն ինչ որ գրուած է անդ. իւր աշխատութեան (1) փոխարէն ամսական 20—25 մէճիտ վարձք կը ստանայ. մենք 25 մէճիտը չէ որ կը ցաւինք, այլ աւելի կ'ողբանք զի խումբ մ'աշակերտներ իրենց անգին ժամերը կը կորուսանեն այսպիսի ապիկար և տգէտ ուսուցչի մ'առջև։ Արդէն առիթը պատահած և խօսած ենք որ այս անձը Մամուրեան էֆէնտիի վաղեմի ծանօթ անհատ մը չէ, ուստի զինք այս մասին անյանց կը ճանչնենք, քանի որ այն ուրիշ բարձր անձնաւորութեան մը պաշտպանեալն է, միայն թէ այդ պաշտպանիչն պէտք է գիտնայ որ աւելի մեծ բարիք մը գործած կը լինի՝ եթէ այդ ուսուցչին իւր ամաթոշակը վճարուի նոյն իսկ ազգ. արկղէն, բայց անոր ուսուցչութեան պաշտօնը արժանաւորագոյնի մը յանձնուի։

Թէև գոհ ենք որ Տեսչութիւնը մեր դիտողութեան համեմատ՝ Դրագիտութեան ուսումն աւելցուցեր է իւր ծրագրոյն վրայ, և անոր դասախօսութիւնը արժանաւոր ուսուցչի մը յանձներ է, սակայն կարծենք ոչ նուազ զոհութեան արժանի գործ մը ղիտի լինէր եթէ Քիմիագիտութեան, Բնագիտութեան և Տիեզերագրութեան դասերը մի և նոյն ուսուցիչը կամ արժանաւորագոյն մը ուանդէր, վասն զի արդէն այդ ուսմանց դասախօսութեանց վճարուած թոշակը քսան կարի դոհացուցիչ է, ուստի դժուարին չէ արժանաւոր ուսուցիչ մը գտնել, և մեթէ առկէ զատ Ժառանգ. դպրոցէն մեկնած սարկաւագ մը՝ կրնայ Նուպար—Շահնազարեան վարժարանը ուսում առած երիտասարդէ մը դերազանց համարուիլ։

Քննելի կէտեր և գործեր շատ կան մեր ազգ. վարժարաններու մէջ, և որքան ալ մեր գրութիւնները հաճութեամբ կարդացուին հասարակութեան կողմէ, չենք ուզեր կոկնութիւններով երկարել մեր խօսքը, վասն զի արդէն ալ յայտնի է որ այլ և այլ առթիւ ոչ միայն պէս պէս զանցառութիւններու և դեղծումներու վրայ խօսած ենք, այլ մինչև անգամ ուսմանց ծրագրի թերութիւնները ցոյց տուած և մի քանի յոռի դրութիւններ նշաւակած ենք. ուստի այս ամեն կէտերու վրայ Ուսումն. Խորհրդոյ ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք, յայտնելով որ եթէ ազգ. վարժարաններու յատկացուած գումարը միևնոյնը պահուի իսկ՝ շատ փոփոխութիւններ և կարգադրութիւններ կան անդ կատարելիք, որով միայն կարելի պիտի լինի տեսնել թէ՝ միևնոյն ծախիւք ինչ աւելի մեծ արդիւնք և օգուտ պիտի վայելէ Ազգը իւր վարժարաններէն։ Ճ.

(1) Թերևս մասնաւորաբար Իզմիրի ազգ. գործոց մասին ըստ քմաց Ա. Բ-Ի-էին լուրեր հաղորդելու, և երբեմն Պ. Ա. Արփիարի Կովկասեան Թղթակցութեան մէջ ըրած անախորժ տեսութիւններու վրէժը՝ Հաճընի խնդրէն լուծելու փափաքաւ՝ Սբ-Ի-էի դէմ Հայրենիքի ուղղած թըղթակցութեանց աշխատութեանը փոխարէն։

ԳՐԱԿԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԹՈՔԱՑԻՆ ԾԻՐԱԽՏԻ

Բարիզի Լ. Ֆ-ան. լրագրոյն մէջ տոքթոր Տքքէն բժիշկն յօդուած մը կը հրատարակէ վերոյիշեալ խորագրով, Լա Հէյի մէջ գումարեալ վերջին միջազգային ժողովոյ առթիւ, զոր արժանի դատեցինք ներկայել մեր ընթերցողաց.

«Լա Հէյի վերջին գումարման մէջ վիճաբանուեցաւ թոքախտին փոխանցականութեան ծանրակշիռ խնդրոյն վրայ։ Պ. Քորատի բացատրեց այս մասին Խտալիոյ մէջ տեղի ունեցած քննութիւններն և որոշապէս չեզրակացուց ի նպաստ տարափոխութեան։ Ժողովոյն ուրիշ մէկ անդամին, այսինքն Պ. Վալլէնի կարծեաց համեմատ, թոքային ծիւրախտին մարդէ առ մարդ փոխանցականութիւնն այսօր կրնայ նկատուիլ իբր սկզբամբ ապացուցեալ իրողութիւն մը։ Բայց ստուգապէս փոխանցութիւնը խիստ հազուադէպ է, և յաճախ չը պատահիր այնպիսի դայմանաց մէջ՝ որք առ երևոյթս փոխադրութեան աւելի նպաստաւոր կը թուին։ Սակայն վտանգն ոչ նուազ իրական է, և պէտք է այսուհետև ուսումնասիրել այս տարբերութեանց պատճառները, և այս վայրկենէս առողջապահական միջոցներ ձեռք առնուլ անոր դէմ մարտնչելու համար։ Վտանգին զրեթէ միակ աղբիւրն է թոքերէն դուրս ելած խուխը կամ մաղտը, ուր առատութեամբ կը գտնուին տոքթոր Քոխի գտած պաշիները (մանրադիտական կենդանիք), և այն թոքախտահարն որ չը թքթքներ՝ ամենևին վտանգաւոր չէ։ Ասոր համար առողջապահական բոլոր ջանք պէտք է կապանալ թուքերուն չեզոքացման վրայ, և տոքթոր Վալլէն այս խնամուիք ձեռք առնելիք միջոցներուն ամբողջութիւնն առաջադրեց ժողովին։ Զը պիտի վիճենք այս տեղ այդ միջոցներու ամենց գործնական արժէքից վրայ, միջոցներ՝ որք անդրադարձելի և երևակայական կը թուին մեզ, և այսօր պիտի բաւականանք ուշադրութիւն հրաւիրելով մի կէտի վրայ, որ ժողովոյ մէջ չը խօսուեցաւ, այսինքն թոքական ծիւրախտի աշխարհագրութեան՝ որ կրնայ փոքր ինչ լուսաբանել այս ծանրակշիռ խնդիրն, որ ամեն ուրեք օրուան խնդրոյ կարգն անցած է այսօր։

«Արդ, ահաւասիկ ուրեմն Նանսիի բժշկական համալսարանի առողջաբանական դասատու Պ. Բուանքարէ, որ Բ-ժ-շ-կ-ա-ն Պահպանութիւն և Աշխարհագրութիւն՝ առողջաբանութիւն հարկադրաբար գիտաւորութիւն անուանով ընտիր գրքի մէջ տեղեկութիւններ կուտայ մեզ թոքային ծիւրախտին երկրագնդիս վրայ ունեցած բաժանման վրայ, տեղեկութիւններ՝ որք կրնան լուսաւորել խնդիրը։ Ուստի համառօտ մէկ վերլուծութիւնը պիտի ընենք անոր

«Ինչպէս Պ. Բուանքարէ կ'ըսէ, կան խել մը կողմունք որ ծիւրական ախտը չը ներկայելու, այսինքն այդ ախտէն զերծ ըլլալու մեծաշնորհն ունին, և այդ կողմունք՝ երկրագնդիս ճիշդ ամենէ ցուրտ կողմունքն են. իրողութիւն մը՝ որ բոլորովին հակառակ կը թուի հասարակաց կարծեաց, նոյն իսկ բժշկաց մեծ մասին։

«Արդ, Իսլանտան, օրինակի աղաղաւ, ոչ միայն թոքախտահարներ չունի, այլ և կ'ըսուի իսկ թէ երկրիս ուրիշ կողմերն այդ ախտն ստացող Իսլանտացիք՝ իրենց կլիմային տակ կ'երթան բժշկութիւն ստանալու համար։ Նոյնպէս են նաև Ֆարոյէ կղզիք, Խըրիզներուն երկիրը, Նորվէկիոյ, Շուէտիոյ, Ֆինլանտիոյ և Սիպերիոյ սառուցեալ եզերք։ Երկրագնդիս գրեթէ բոլոր կէտերուն վրայ կը գտնուին լեռնարնակ ժողովուրդներ՝ գրեթէ զերծ թոքային ծիւրախտէ։ Կերևի թէ ցուրտն այնպիսի ներգործութիւն մ'ունի այս տեղ, ինչ ներգործութիւն որ ունի ճահիճներէ պատճառած ընդհատական տենդին վրայ։

«Ծիւրախտն համեմատաբար հազուադէպ եղած կողմունքն են Ասիոյ մէջ՝ Արաբիա, Սուրիա, Պաղեստին, Պարսկաստան, Սիպերիա, Թիպէթ (Կեդրն. Ասիա), Հիւսիսակողմն Չինաստանի, Ճապոն և Սէյլան կղզին։

«Ափրիկիոյ մէջ՝ Մատէրա կղզին, Մարոք, Ճէզայիր, Եգիպտոս, Հապէշիստան, կեդր. Ափրիկէ, Քոնկո և Քափ (Ափրիկեան ցամաքին հարաւային ծայրը)։

«Ամերիկայի մէջ՝ Վերին—Բանանաս, Մեքսիկա և Անտեան բոլոր գաւառք (Անտ կամ Քոռտիլիէռ՝ լեռնաշղթայք հարաւային Ամերիկիոյ)։

«Եւրոպիոյ մէջ՝ Սքանտինաւիոյ հիւսիսային և կեդրոնական մասունք, Զուիցերիա, Բորդիքա, Սարտէնիա, Հարաւային և Հիւսիսային Ռուսաստան։

«Եւրոպիոյ միւս երկիրք՝ որք սահմանաւոր թուով թոքախտահար ունին՝ են Սքանտինաւիոյ հարաւային մասը, Ֆինլանտա, կեդրոնական Ռուսիա, Բոլոնիա, Ալմանիա, Աւստրիա—Հունգարիա, Ռումանիա, Թուրքիա, Իտալիա, Սպանիա, Հոլանտա, Պէլճիքա և Դաղղիա։ Դաղղիոյ հիւսիսակողմն հարաւակողմէն և արևմտեան կողմն արևելեան կողմէն աւելի թոքախտահարներ ունի։ Բոլոր աշխարհ գիտէ որ Միջերկրական եզերք խիստ փոքր թուով ծիւրախտահարներ ունին։

«Ամերիկայի մէջ թոքախտահար շատ ունեցող երկիրներն են Միացեալ—Նահանգները, Բանամայի պարանոցը, Քոլոմպիա, և Լապրատորի եզերք։

«Ափրիկէի մէջ՝ Քանարեան և Մատակասկար կղզիք։

«Ասիոյ մէջ՝ Անատոլու և Կասպից ծովու Արևելեան կողմք։

«Ովկիանիոյ մէջ ծիւրախտին ամենէ շատ կոտորած բրած երկիրներն են Բրիտանական կղզիք։ Ափրիկէի մէջ Սէնէկալ։ Ասիոյ մէջ Հնդկաստան, Չինաստան, Հնդկա—Չին և Հոլանտական գաղթականութիւնք։ Ամերիկայի մէջ Պրէզիլիա, Բլաթա, Քիլի և Պալիվիա։

«Ինչպէս որ Պ. Բուանքարէ խիստ իրաւամբ դիտել կուտայ, այս ցուցակէն կը հետևի որ, եթէ ցուրաք լաւ ներգործութիւն մ'ունի ծիւրախտին վրայ, սա պայմանք պէտք է որ խիստ սաստիկ ըլլայ ցուրաք։ Լեռներուն օդէնքն աւելի դրական կը թուի այս մասին։

«Հիմա տեսնենք թէ ինչ է երկիր մ'ընտրելու համար այս նշանակութեանց գործնական օգտակարութիւնը։

«Խիստ ակներև է որ, եթէ խիստ շատ թոքախտահարներ պարունակող երկիրներ իրենց կլիման ունին պատճառ, (զոր վճռելը դիւրին չէ միշտ) պէտք չէ այդ կլիմային դէպ ներգործութեանց ենթակայ մնալ։ Տարափոխութեան ենթադրութեան մէջ պէտք է նաև խորշիլ անկէ։ Վասնզի որքան ախտահարները շատանան՝ նոյնքան ենթակայութիւն կայ տարափոխութեան։ Վերջապէս եթէ թոքախտի պատճառներուն տեսակէտիւ քննենք խնդիրը, որ այս վայրկենիս այնքան ուղղներ կը յուզէ պէտք է նաև անկէ իսկ խորշիլ, վասն զի որքան սերմը տարածուի, նոյնքան և աւելի այդ սերմէն ստանալու վտանգ կայ։

«Զը մոռնանք նաև, որ հիւանդութեան ընթացքը կը զանազանի աշխարհագրական գրիչ համեմատ։ Զոր օրինակ, գիտենք որ Սէնէկալի մէջ թոքախտը, ուր շատ հազուադէպ է, խիստ արագ ընթացք մ'ունի։ Դաղղիացի զինուորական բժիշկները բոլորն ալ գիտած են որ Քոչինշինի մէջ այդ ախտն արագօրէն կընթանայ։ Անգլիացի բժիշկներն ալ միևնոյն դիտողութիւնը բրած են Հնդկաստանի համար։ Կը հետևի ուրեմն որ զգուշանալ պարտինք տակաւին առաջին շրջանին մէջ գբաղնուող կրծախտահարներն այդ երկիրը զրկելէ։

«Կողմանց և ցեղերու առընչութեանց տեսակէտիւ Պ. Բուանքարէ հետևեալ խորհրդածութիւնը կընէ.

«Աշխարհագրական գիրքն ամեն ցեղերու վրայ միևնոյն «ներգործութիւնը չը ունի, և միևնոյն ցեղն ամեն կէտերու վրայ «իր յարաբերական բաժինը չը«կրնար դանել։ Զոր օրինակ «Միացեալ Նահանգաց մէջ սպի«տակամորթը աւելի ենթակայ «են քան սեւամորթը, և հիւսի«սային Ամերիկայի մէջ ալ սասը «հակառակն է։ Երկուց Ամերի«կայից մէջ Հնդիկները շատ ա«ւելի նուազ ենթակայ են քան «սպիտակամորթը և սեւամորթը։ «Զինացիք անդ միևնոյն ընդու«նակութիւնն ունին քան իրենց «երկրին մէջ։ Զինաստանի մէջ «Եւրոպացիք աւելի ենթակայ են «քան Զինացիք։ Քոչինշինի մէջ «ընդհանրապէս Եւրոպացոց հաւասար աստիճանաւ ենթակայ են։ «Այժմ, որ Եւրոպական կառա«վարութիւնք աւելի կընդարձակեն «կեն իրենց անդրցամաքեան «գաղութականութիւնը, և որք «գրեթէ բոլորն ալ արտասահ«մանեան զօրաբանակներ կը«տեղծեն, զորս կը գործածեն «հեռաստանեայց բոլորովին ի«րարմէ զանազանող կողմերը «զրկելու, պէտք է որ ուշա«դրութիւն ընեն այդ զանազան «կողմանց ներդործութեան վրայ։

«Պ. Բուանքարէ, Նանսիի Փրոֆէսորը, որ տարափոխութեան կողմնակից է, կենթադրէ թէ քաղաքներու մէջ թոքախտահարներուն մեծագոյն մասն աւելի փոխանցութեամբ ստացած է ախտը՝ քան թէ օդին ապականութեամբ և աշխատութեան կամ մաքրութեան չափազանցութեամբ։ Այս տեղ խիստ մթին խնդիր մը կայ։ Միացեալ—Նահանգաց մէջ օրինակի համար, պիղերուն և ամարաստաններուն մէջ աւելի թոքախտահար կայ քան մեծ քաղաքաց մէջ։ Ինչու համար Հռոմի մէջ աւելի թոքախտային կայ քան Միլանի և Թուրինոյի մէջ։ Միլան և Թուրինս սակայն առողջական մի և նոյն պայմաններն ունին։ Մեր գիտնական պաշտօնակիցն այս տեղ իրողութիւն մը կը գտնէ, որ նպաստաւոր է փոխանցութեան կամ տարափոխութեան։

«Վերջացուցեալ, և թոքային ծիւրախտի դարմանատարութեան տեսակէտիւ կլիմայի խնդրոյն վրայ մեր բոլոր միտքն արտայայտած ըլլալու համար, չենք վարանիր հաստատելու Ֆոնսակրիվ Փրոֆէսորին հետ թէ, դարմանատարական առողջաբանութեան այս նիւթը ծայրայեղ դժուարութիւն մ'ունի։ Դիտական նիւթերու ստուար քանակութիւն մը, էապէս խառն եղող առեղծուածներու վրայ՝ առանց վերլուծութեան օգնութեան եղած դատողութեանց ամբողջութիւն մը, բաղդատական ախտաբանութեանց իրողութիւններու տանող՝ ճիշտ վիճակագրութեանց չգոյութիւն, սխալ գաղափար մը՝ թէ կլիման տեսակ մը յատուկ դարման է՝ որ կրնայ միւս բոլոր դարմանները գերազանցել, և վերջապէս ասոնցմէ առաջ եկած պատարանքներ, — ասոնք են ահա զլխաւոր պատճառներն այն ցաւալի մթութեան՝ որ տակաւին կը քողէ այս խնդիրը, զոր հիւանդք և բազմաթիւ բժիշկներ իսկ լուծեալ կը կարծեն։»

ՕՐՈՒԱՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ՀԱՆՈՒԻ 8 հոկտ. — Վեց հարիւր գաղղիական զօրքերէ Լանկսօնի վրայ քալելով, Զինայի զօրաց վրայ յաղթութիւն՝ տարին երկու ճակատամարտի մէջ։

—

ՀՈՌՄ 8 հոկտ.—Այսօր քոլէրայէն մեռան ի Նաբոլի 8, ի Ճէնովա 10, այլեւայլ կողմեր 90, ընդամենն 108 հոգի։

—

ՀՈՌՄ 7 հոկտ. — Այսօր քոլէրայէն մեռան ի Նաբոլի 27, ի Ճէնովա 15, այլեւայլ կողմեր 71, ընդամենն 113 հոգի։

—

ՄԱՐՍԻԼԻԱ 7 հոկտ.—Այսօր քոլէրայէն մեռան 7 հոգի։

—

ԱԼՃԷՐ 7 հոկտ. — Այս օր Օրանի մէջ քոլէրայէն մեռան 7 հոգի։

—

ՊՈՒԲԼԷՇ 6 հոկտ. — Երէկ, կիրակի, ընտրական նոր օրինաց հրատարակումէն եւետ, Ռումանիական խորհրդարանաց յայտարարուեցաւ։ Ըստ նոր օրինաց, ընտրութիւնք պիտի կատարուին նոյեմբեր 18ին և 27ին պիտի գումարուին նոր խորհրդարանք։

Նոյնին վեհափառութիւնք Ռումանիոյ թագաւորն ու թագուհին այս իրիկուն Պուքրէշէն կը մեկնին ի Սինայ կարինկէն ներկայ գտնուելու համար Հոհէնձոլէռն իշխանին և իշխանուհւոյն հարսանեաց տարեդարձի հանդէսին։

—

ԲԱՐԻԶ 6 հոկտ. — Զինուորական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, փոխ ծովակալ Լէսպէս Թամնինը գրաւեց ուր կամրապնդի։

—

ՇԱՆԿԱՅԻ 6 հոկտ. — Փոխ ծովակալ Լէսպէս, Թամնինը պաշտպանական վիճակի մէջ դնելէն եւս, Քէլունկի վրայ քալեց ծովակալ Քուռալէի միանալու համար։

—

ԼՈՆՏՈՆ 6 հոկտ. — Փէքինէն կ'հեռագրեն առ Թայմս թէ՝ Զինաստան որոշած է ընդունիլ իրաւախոհութիւն մը և անոր հետեւութիւնները։

—

ԱԹԷՆՔ 6 հոկտ. — Յունաստանի թագաւորն և թագուհին, երեկ Եւրոպայէն վերադառնալով, Սալամինի մաքրանոցը կանոնական քարանթինա կանցուցեն։

—

ՇԱՆԿԱՅԻ 5 հոկտ.— Երեկ, ծովակալ Քուռալ նորանոր դիրքեր գրաւեց Քէլունկի բոլորտիքն առանց դիմադրութեան հանդիպելու։

Ծովակալ Քուռալ կ'ամրապնդի այս զանազան դրից մէջ, ուստի պիտի յառաջանայ։

Փոխ ծովակալ Լէսպէս Թամնինի չինական ռմբաձիգ զօրագունդը ցրուեց։ (Թամնինը Քէլունկի արեւմտեան կողմն է)։

—

ՀՈՌՄ 3 հոկտ. — Իտալիան կոնդէկ նոր եկեղեցին, որ հիմնուեցաւ ի Հռոմ՝ Քամբէլլը և Մամարկէզ պաշտօնագրի արքեպիսկոպոսներու կողմանէ, Վատիկանի մէկ պաշտօնական գրութեամբ հերետիկոս յայտարարուեցաւ և արգիլուեցաւ հաւատացեալց այդ եկեղեցին երթալ։

—

ՀՈՌՄ 3 հոկտ. — Զարը Սէնթ Ռէ�առնոր Նեվէռէի շքանշանը տուաւ Պ. Մանչինի։ Պ. Կիէրս այս առթիւ գրեց առ Պ Մանչինի թէ՝ Զարն ուզած էր Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին յարգը դնհատել այն ծառայութեանց համար զոր մատուցած էր նա Լրաւաքանական դիտութեան և այն ազդեցութեան համար՝ զոր ունեցած էր նա երկու կառավարութեանց մէջ եղած բարեկամական յարաբերութիւններն ամրապնդ պահելու համար։

—

Մայրաքաղաքին թերթերը կիմացուցեն թէ, երկուշաբթի իրիկուն Կեսարիայէն Պոլիս եկող փոստան, որ կառավարութեան ուղղեալ մեծարժէք պարունակող պայուսակներէ կը բաղկանար, կողոպտուեր է Կէյնիրի և Նիկոմիդիոյ մէջ տեղ։ Կողոպուտին առեն Զարթիչներէն մին կըսպաննուի և սուրհանդակներէն մին ու քանի մը ձիեր ալ կը վիրաւորուին։ Երեք հարիւր հեծելազօրք ղրկուեր են աւազակաց հալածման։

—

Նմանապէս յիշեալ թերթերէն կ'իմանանք թէ, Ամենապատիւ Ներսէս Սրբազան Պատրիարք Հայրը նամակ մը ուղղեր է Վեհափառ Սուլթանի առաջին քարտուղարին, աղաչելու համար Կայսերական Վեհափառութեան՝ որ բարեհաճի ընդունիլ իր հրաժարականը։ Նորին Սրբութիւնը կըսէ թէ, իր առողջական վիճակն այլ ևս չընդունիր իրեն իր ծանր պաշտօնը կատարելու։

—

Ներքին գործոց Նախարարն հեռագրած է Հռոմի, Զէյթունի և Մարաշի կառավարութեանց, որպէս զի մանրամասնօրէն տեղեկագրեն այդ քաղաքաց մէջ վերջերս պատահած հրդեհներուն պատճառած վնասները, այրած տուներուն և կարօտ բնտանեաց թիւերը ևն ևն։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

Մեր գուառի մէջ գտնուող կայսերական ագարակաց վերատեսուչ կարգուած են Ե. Զաքարեան և Կ. Կիւմիւշճեան էֆէնտիներն, որք արդէն քաղաքս հասած և յիշեալ ագարակաց այցելելէ եւս կրկին վերադարձած են։

—

Աւստրիոյ ծովագօրին Տէլէ անուն բանրեր նաւն ալ երեքշաբթի օր մեր նաւահանգիստն հասաւ, որով այժմ կը գտնուին չորս աւստրիական մարտանաւք։ Տէլէ կը պարունակէ 130 զօրք և 2 թնդանօթ։

—

Երեքշաբթի օր Թիրէէն Իզմիր դարձող շոգեկառքին կառախումբը, Փուենմայի կայարանն հասնելով ճանրարդներն հանած միջոցին, Սէվէի քէօյի կառախումբը կը հասնի և կառախմբին դիծը փոխել տալու ծառայող բանալին քով մարդ չգտնուելով միւնոյն դիծին վրայ կը մնայ և առաջին կառախումբին կ'ընդհարի։ Ընդհարումը բաւական սաստիկ ըլլալով Թիրէէ կառախմբին մէջ գտնուող ճանրարդները դուրս կ'ելնան և անոնցմէ ոմանք գլուխին, ոմանք ոտքին և ոմանք բազկին եւայլն վրայ վէրքեր կ'ընդունին։ Թէև ծանր կերպով վիրաւորուողներ կան կ'ըսուի, և վիճակներէն շատեր խորտակուած են, բայց բարեբաղդաբար մահ չէ պատճառած որեւէ մէկու։

—

Մուհիտին էֆէնտի անուն էնդրեղ մը, որ խելագարած է դժբաղդաբար, անցեալ օր Գասապայի երկաթուղւոյ կայարանը կը գտնէ, և Ընկերութեան յատուկ հեռագրին սենեակը մտնելով կ'ըսէ թէ, ինք Մալիյէ Միւֆէթթիշի (գանձային քննիչ) Մուհիտին Շէհսապատին փաշան է, և թուղթի մը վրայ տաճկերէն լեզուով և գաղղիերէն տառերով, «Կէլիեօրում, Մալ սանաբղընը միւհիւրլէ, կէլէճէյիմի քիմսէյէ սէօյլէմէ» խօսքերը գրելով՝ հեռագրել կուտայ Մաղնիսայի կառավարչին ուղեալ։ Հեռագիրն երբ Մաղնիսա կը հասնի, իրօք Մալ սանդղին կը կենքարի։ Խելագարն հեռագիրը ղրկելէ ետև ինքն ալ Մաղնիսա կ'երթայ, որ կը հասկցուի թէ ակամայ կատակերգութիւն մ'է պատահածն և հետեւաբար խեղճը տեղւոյն յիմարանոցը կը դրուի։

Իսկ թէ, երկաթուղւոյ Ընկերութիւնն ինչպէս չէ կրցած հասկընալ նոյնին խելագարութիւնը, կամ թէ, եթէ նոյն իսկ իրօք միւֆէթթիշ մ'ալ ըլլար նա, քանի որ Տէրութեան հետ կնքած պայմանը կը արամադրէ որ, Ընկերութիւնն իրեն վերաբերեալ գործոց համար միայն պիտի կը-նայ գործածել իր հեռագրական թելերը, ինչպէս գարկած է այդ հեռագիրը, կատարեալ հանելուկ մ'է։

—

Քլաղոմէնի մէջ քարանթինա-նին լրացնող 2 շոգենաւերու, 2 առագաստանաւերու և 15 ճանրարդներու արձակում արուած է։ Այժմ քարանթինա կը գտնուին 106 ճանրարդ, 24 շոգենաւ և 7 առագաստանաւ։

—

Հէշմէէն լուր կուտան թէ, չորեքշաբթի գիշեր երկրաշարժ պատահեր է տեղւոյն հողին վրայ։

—

Երէկ գիշեր Պալթաճիի ֆէրխանէէն կից հրդեհ ծագելով, տուն մ'այրեցաւ։

ՎԻՊԱԿ

Նախորդ թերթի երկրորդ էջի երկրորդ սիւնակին մէջ յեռաֆորշներ պէտք է ըլլայ յեռաֆէրներ։

ՔԱՍԱՊԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԱԶԳ

ՍՈՒ ՋԲՕՍԱՍԷՐՍ

Աւստրիական նաւատորմին եբաժշտական խումբն, առաջիկայ կիրակի կէսօրէն ետև ժամ 4ին պիտի նուագէ Պուրնոպատի կայարանը։

Վ.-ԲԸ-ՌԻՒ ԷՐԻՖՈՒԼՈՅ

Իզմիր, 10 հոկ. 1884

Վերջին Հոկտեմբեր 5ին լրացող շաբաթուն մէջ Իզմիրէն ի Քասապա երկաթուղւոյ գործողութեանց հասոյթն է անգ. ոսկի 2175—17—10 ի կշիռ 3198—8—2 անցեալ տարուան համապատասխանող շաբթուն։

Նոյն թուականին լրացող 14 շաբաթուց միջին հաշիւն է անգ. ոսկի 2792—19—5 ի կշիռ 2976—12—4 անցեալ 1883 տարուան համապատասխանող շաբաթաշրջանին։

Գրասենեակ Վ.-Բ.-Ռ.-ի

Իզմիր, 9 Հոկտեմբեր 1884

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԳՍԲԻ. — Ծախուեցաւ 30,000 քիլէ առաջին ապրանք 11 3)4—12 1)4, երկրորդը 10 3)4—11 1)2 դրաչքիլէն։ Ի պահեստի կայ 60,000 քիլէ։

ԵԳԻՊՏԱՅՈՐԵՆ. — 200 քիլէ ծախուեցաւ առաջին ապրանք 40—41 փարա օքան, երկրորդը 35—38 փարա օքան։

ԲԱԼԱՄԻՈՏ. — Ծախուեցաւ 6000 կենդինար առաջին տեսակ Անդիոյ ապրանք 102—116 դրուշ 4000 կենդինար, նոր ապրանք 95—132 դրուշ 200 կենդինար ալ բրֆուզ 58—65 դրուշ կենդինարը 45,000 կենդինար ի պահեստի ապրանք կայ։

ԲԱՄՊԱԿ — Ծախուեցաւ 160 հակ 310—314 դրուշ կենդինարը։ Ի պահեստի 300 հակ կայ։

ԱՖԻՕՆ. — Ծախուեցաւ 50 կոզով Գարահիսար 103 դրուշի չէքին, 20 տուէթ 102, 10 եկրլի 114, 5 հին եկրլի 112, 1 Պոզտաշտ 130, 2 Քրքաղամ 116, 23 այլեւայլ թալէքուալէ 98—105ին։ 1300 կոզով ի պահեստի ապրանք կայ։

ԲԱԿԱՅԻ. — Ծախուեցաւ 350,000 օքայ 31 1)2—31 փարա օքան, ի պահեստի ապրանք կայ 2,500,000։

ԹՈՒՋ. — Ծախուեցաւ 12,400 Այաշի տեսակը 45—60, Էրզէրումի 38—35, Էլէմէ 85—160, բրֆուզ 29—30 դրուշ կենդինարը։

ՋԱՄԻՋ ՍԻԼԹԱՆԻՆԱ. — Ծախուեցաւ 11,500 կենդինար օքան 1—3 1)2 դրուշ օքան ըստ տեսակին։ Ի պահեստի սուլթանին կայ 120,000 կենդինար։

La
LOTERIE Des ARTS DECORATIFS
de FRANCE.

Գաղղիոյ Շքարուեստից Վիճակահանութիւնն արտօնեալ է ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ, նուիրել հասարակութեան, մասերու բաժանեալ և երրորդ ու վերջին վիճակահանութեամբ (որ տեղի պիտի ունենայ ի Բարիզ, Փալէ տը Լէնտիսմոթի մէջ առաջիկայ դեկտեմբեր 31ին) 770,000 ֆրանքի գումարը որ 103 բաժիններու բաժնուած է հետեւեալ կերպով.—Մի մեծ բաժին 500,000 ֆրանք, մի մեծ բաժին 100,000, մի բաժին 50,000, երկու բաժին իւրաքանչիւրը 25,000, մի մի բաժին 10,000, քսան բաժին իւրաքանչիւրն 1,000, հարիւր բաժին իւրաքանչիւրն 500։ Բաժինք վաճառելի են զատ դրամով Բարիզի Պանքը Ֆռանս դրամատունը։

Տոմակաց գինն է մէկ ֆրանք։ Տոմակներն ուղղին կըղրկուին ի փոխարէն դրամատանց տոմակներու, Զէֆերու և Մանդա—Բօռդերու Պ. Հանրի Ավընէլի վրայ, որ է Տնօրէն վիճակահանութեան Ճարտարարուեստի Պալատին մէջ, թիւ 4 Դուռն, ի Շանզ—Էլիզէ։ ԲԱՐԻԶ

M. Henri Avenel, Directeur de la loterie, au palais de l'Industrie, Porte 4, Champs—Elysées, PARIS

ELIXIR DENTIFRICE

ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԱՆԹԻՖՐԻՍ ակռայ մաքրող հեղուկին գործածութեամբ, բոլորովին կանցնի

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ՑԱՒԸ

*

ՓԷՔ ԷՏԻԿՏԵԱՆ ԿՐՕՆԱՒՈՐՆԵՈՒ ԳԷԼԽԱՒՈՐ ՏՕՏ ՄԱԿԻԷԼՕՄ

Իրը ամենէ մեծ Վարձատրութիւն Պրուքսէլի մէջ 1880ին երկու հատ ոսկի շքադրամ ստացած է։ Իսկ արբայ Փիէր Պուրսոյի կողմանէ 1873ին հնարուած է

EAU de ZENOBIE

ԶԷՆՈՊԻԱՅԻ ՋՈՒՐԸ

որ մազերուն իրենց նախկին գոյնը տալու համար եղական ջուր մ'է և քիչ օրուան մէջ արդիւնքը կըտեսնուի։ Գործածութիւնը խիստ դիւրին է։ Այս հեղուկը ներկ չէ, այլ ընտիր դեղախառնը ջուր մը, որ մազերը զօրացուցնելով թափիլը կարգիլէ և իրենց նախկին գոյնը կուտայ։

*

ԼԱՀՕՌԻ ՓՈՒՏՐԱՆ

փակչող, կակուղ և փայլուն է։ Լահօռի ֆոռուրային մէջ կը բռնանդակին թէ բրինձի փոշին և թէ մինչև հիմա գործածուած փոշիներուն (փուտրա) ընտիր յատկութիւնները։ Այս փոշին եթէ միշտ գործածուի, մարթինը գեղեցկութիւն և փայլունութիւն մը կուտայ՝ և կը պահպանէ զայն։ Այս փոշին քսուելէ վերջ պէտք է որ բարակ լաթով կամ կակուղ վրձինով մը սրբուի։

*

ՏՈՌԹՈՐ ՌԻՇԱՐԻՆ ՆԻՐԿԸ

խիստ կատարեալ և ընտիր ներկ մ'է։ Գործածելէ առաջ մազերը լուալու առանց պէտք կենալու՝ մաղ և մօրուք կը ներկէ և մարթին վրայ ամենեւին բիծ չը ձգեր։

Ընդհանուր գործակալն է ի Պօրտօ Հիւկիւրի փողոց 3 թիւ, 1807ին հիմնեալ ընկերութիւնն՝

ԱՍԼԷԿԷՆ

*

Բոլոր ասոնք կը ծախուին Իզմիրի ընտիր հստակներ ծախողներուն, դեղարաններուն, դեղապորձներուն եւայլն քով։

Ասիական տաճկաստանի համար ընդհանուր գործակալն է

ԺԱՆ Ժ. ՖԻԼԻՓՈՒԶԻ

Իզմիր, Ֆրանկաց թաղ Ռիւկի Ֆէրխանէն։

LONDON PHARMACY

Իզմիր, 1 Յուլիս 1884

Պարոնայք Ա. Մուռ և ընկերք պատիւ ունին ծանուցանել քաղաքիս բժիշկներուն, վաճառականներուն և ընդհանրապէս հասարակութեան թէ, իրենց դեղաբանին մէջ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔԱԲԵԱՆՑ ԱՇԽԱՏԱՐԱՆ մը աւելցուցած են ընդ անձրինութեամբ մի մասնաւոր քիմիագէտի, զոր յատկապէս Եւրոպայէն կանչած են։

Պարոնայք Ա. Մուռ և ընկերք արդէն պատրաստած են օրական և քանակական (qualitative et quantitative տարբերութիւններ և մանրադիտական քննութիւններ ընելու ամեն տեսակ գործարանաւոր և ոչ-գործարանաւոր նիւթերու վրայ, ինչպէս են հանք, թթուն, ջուր, գինի, մզդ, ափիոն, բոյս և տունկ եւայլն եւայլն։

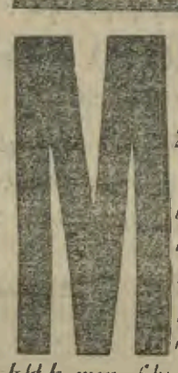

aladies Secrètes

ԾԱՆՈՒԿ
ՀԻՒԱՆԴԱՒՈՐԻՆՆԵՐ

Արմատէն կը բժշկուին իմ մեթոդովս՝ որ հիմնուած է գիտական նոր խստագոյն թիւններու վրայ, նոյն իսկ եթէ այդ հիւանդութիւնք յուսահատեալ վիճակի մ'ալ հասած ըլլան։ Կը բժշկեմ նաև պատանեկանութեան ժամանակ սերմնահոսութիւնէ և ջղային տկարութեանց յաւալի հետեւանքներն և անկարողութիւնները։

ԳԻԱՏՆԻԲ ԴՈՒՐՍ ՀԶՐՏՈՒԻԲ

Խնդրեմ հիւանդութեան ճիշտ նկարագրութիւնը ղրկել ինձ։

ՏՈՔՏՈՐ ՊԷԼԼԱ

Անդամ բազմաթիւ գիտնական ընկերութեանց

Dr. BELLA

Membre de plusieurs sociétés scientifiques.

6. Place de la Nation 6.

ԲԱՐԻԶ—PARIS

IMPORTANT

EPILEPSIE

Spasmes, Eclampsie et Névroses

Լուսնոտութիւն (սարա)
Ջղաձգութիւն (սպազմ)
և ամէն ցնդոտ
Ջղային հիւանդութիւնք
ՀԻՄՆԱՊԷՍ ԿԸԲՈՒԺՈՒԻՆ
իմ մեթոդովս.

Գրամական հատուցմունք բժշկուելէ վերջ կը տարուին։ Գաղտնի կը տարուի թղթակցութեան միջոցաւ։

ԲՐՈՆ. ՏՈՔՏՈՐ ԱԼԲԵՐԹ

Prof. Dr. ALBERT.

Honoré par la société scientifique française de la Médaille d'or de 1re classe pour mérites distingués.

6. Place du Trône 6.

ԲԱՐԻԶ — PARIS.

C. N. LEVENDOPOULO

Գ. Ն. ԼԷՎԷՆՏՈՊՈՒԼՈՅ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ

Ֆրանկաց թաղ, Ն. Ալիեօթիի Ֆէրխանէն

(Քափուչիներու եկեղեցիին դէմ)

Այս վաճառատան մէջ կը ծախուին, թէ մեծ և թէ փոքր քանակութեամբ կոճակներ, երիզներ, ժապաւէններ, զարդեր, ասեղնագործութիւններ, բուրդ, ասեղ, թաշկինակներ, շապիկներ, վզնոցներ, փողկապներ, գուլպաներ, տղու զլխարկներ, ծաղիկներ, վերտուբներ, հովանոցներ, հատեղէններ, մանկանց խաղալիկներ, մոմագործ կտաւներ (մուշէմմա), պատուհաքաղ և դանակ, հարմոնիկոն (արմոնիք), կիթառ, ջնար, որինդ, ջլոնուէ, եւայլն եւայլն։

Արժանի մեծիքը 33 դրուշի հաշուով կ'առնուի։

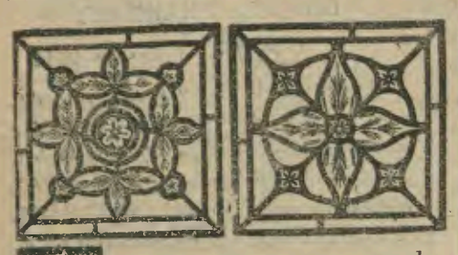

Mc. Caw, Stevenson and Orr d'Islande.

ՊԱՏՈՒՀԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԱՊԱԿԻՆՆԵՐ

Ապակիի վրայ գոյներու ամենակատարեալ նմանութիւն։ — Խիստ դիւրինկերպով կը փակցուին։ — Գոյները անաւէր են և երաշխաւորեալ։—Գիները բացառիկ կերպով աժան են։ Ամբողջ Տաճկաստանի և Եգիպտոսի համար միակ դործակալ.

Ց. Դ. ՎԷՄԵԱՆ և Ընկերութիւն, Զմիւռնիա, Եուսուֆի Ֆէրիսանէն թիւ 20։

Կը ծախուի նմանապէս Պ. Ֆ. Բասարիի վաճառատունը Ֆրանկայ փողոց, ինչպէս նաև Պ. Ա. Նուռայի և ընկերութեան վաճառատունը, Շիշէֆիլէր ճատտէսի։

MOORE'S

ԳԻՐՔՈՎՄ

ՕՏԻՒ ՓԱՅԱՐԵՆԵՐՈՒ (ՆԱՄԻՔ) ՀԱՄԱՐ ԱՆՎԵՐԼՍՊ ԲՈՒԻՆՈՒՄՆ

«ՀԸՆՏՐԸՆ ՖԱՌՄԱՍԻ»

Դ. Դերվարան

ORPHELINAT GREC
ՑՈՑՆ ՈՐԲԱՆՈՑ ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Այս վիճակահանութիւնը բացառական է՝ տոմակներն սահմանեալ ցուցակներու ընծայած իր մեծ բաղդին, իր լաւներուն թուոյն, բնութեան և բաղադրութեան պատճառաւ։ Լաւներուն բուն արժէքը նոյն իսկ հանուած տոմսակներու ամբողջ գինէն բարձր է։

Առաջին և մեծ լաւն է դիւզական ընդարձակ տուն մը, որ շրջապատեալ է 14,500 քառակուսի կանգունի մօտ լայնածաւալ պարտէզէ մը։

Հետեւող 51 լաւները կը բաղկանան պարտէզներէ, լեցուած ծառու եղերքներէ, որք կը դբաւնուին Կէօղթէփէի ամենէ նշանաւոր մասին վրայ, և որոց ամենէ փոքրն ունի 15 կանգուն երես և 36 կանգուն երկայնութիւն։

Տոմակաց թիւն է 3315, իւրաքանչիւրին գինն է մէկ ոսկի օսմանեան։

Վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի առաջիկայ դեկտեմբեր ամսոյ մէջ յատկապէս կազմուած միջազգային մասնաժողովի մը հսկողութեան տակ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել յունաց Որբանոցը ուր ղետեղուած է ծրագիրն ու պայմանները։ Նաեւ իւրաքանչիւր տոմակ կը կրէ իր վրայ լի ու լի բացատրութիւնները։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ

ԹԷՅ

Զինաստանէ և ճավայէ ուղղակի ներաբերուած թէյերու ամենաընտիր տեսակները կ'ծախուին խիստ չափաւոր գիներով Ց. Գ. Վէմեան և Ընկերութեան մթերանոցը, Եուսուֆեան Ֆէրիսանէն թիւ 20։

Grande Distillerie Centrale de Paris—, Bordeaux, Charanton, Havre & Bruxelles.

—

Eugène de Francony Livourne Bordeaux.

Այն հռչակաւոր գործատանց գինիները, գոնեաքները և ամեն տեսակ անուշ ոգելից ըմպելիներու ամենաընտիր և աժան տեսակները կը ծախուին՝

Ց. Գ. ՎԷՄԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

մթերանոցը Եուսուֆեան խան Ն° 20

THE

LIVERPOOL & LONDON & GLOBE

INSURANCE COMPANY

ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ և ԼՕՆՏՕՆ և ԳԼՕՊ
ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխարհիս մեջ գոյություն ունեցող ապահովական ընկերութեանց

ՄԵԾԱԳՈՅՆԸ

Դրամագլուխ ի պատրաստի 6,679,175 *Մթր. ոսկի*
1881 *տարեկան հասոյթ* 4,632,484 » »
Ընկերութիւնը հիմնուելէն ի վեր վճարած կորուստը
17,742,921

Անոնցմէ պատասխանատուութիւն քաշուելիներու

—o—

Այս ընկերութիւնը կապահովէ հրդեհի դէմ թէ՛ Իզմիրի և թէ՛ շրջակայից մէջ չէնքեր, կահկարասիներ, անշարժ գոյքեր, ապրանքներ, գործարաններ եւ։ Անգլիական ամենէ մեծ ապահովական ընկերութեանց պայմաններուն համեմատ։

Ընկերութիւնը կապահովէ նաև կեանք, ողջկանց օժիտ, ցկեանս եկամուտ, (rente viagère) *եւ։*

Ապահովելոց տրուած վերջին բաժնեգինք (չահու բաժանումով միատեղ) 1½ % եղան, տարեկան ապահովեալ գնոյն վրայ։

Գործակատար
ՃՕՆ Տ' ԱՆՏՐԻԱ

Ֆրանկայ թաղ, Անթուան տ'Անտրիայի Ֆէրիսանէն

Ապահովիլ ուզողը կրնայ դիմել նաև Եալ–Պէակսթէն Փոխ Գործակալք Ս. Սպարթալեան եղբարց սեղանատունը։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.

Ճօն Ա. Ա. Կոռ

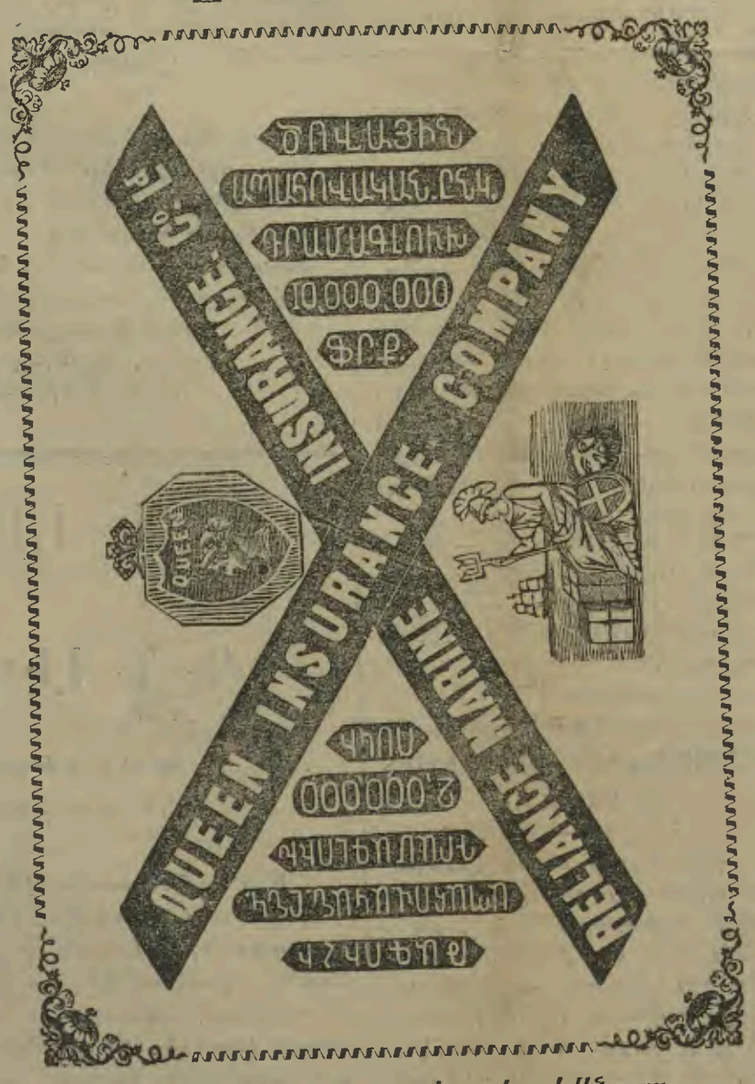

Ապահովել ուզողները պէտք է դիմեն առ Պ. Ց. Կ. Հիւսնեան, Սէֆերեան խանին քով՝ Եսայեանց մաղազան։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀԱՆԳՈՍՏԵԱՆ ԹՈՇԱԿԻ
ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Compagnie d'Assurance Viennoise—Vie et Rentes Viagères.

Վիէննայի Կենաց և Հանգոստեան Թոշակի Ապահովութեան Ընկերութիւնը խիստ չահաւոր և դիւրամատչելի պայմաններով ապահովութիւններ կ'ընդունի ամեն կարգի և հասակի անձանց.

Ա. Ուղղակի մահուան դէմ ապահովութիւն։

Բ. Որոշեալ ժամանակէ մը վերջը վճարելի ապահովութիւն։

Գ. Փոքրիկ ապայոց և աղջկանց դրամագլուխ և օժիտ ապահով։

Ընկերութիւնը իւր մօտ ապահովեալ անձինքը կ'ընդունի իւր շահուն իրր ընկեր, և միշտ 3 տարին անդամ մը ապահովեալին վճարելի մէկ տարուան տուրքին վրայ միշտ % 40 բաժանելի շահ մը երաշխաւորելով։

Ընկերութեանս դլխաւոր և լիազօր Գործակատարները. Ի Գալիս՝ Տեարք Լբպէ Ֆիլ Վիկիժոռի դրամատունն է։

Զմիւռնիոյ Գործակատար Մ. Օսկար Միրզան Լօքալ Էքօլ Էվանժելիք Ն° 27։

Եւ որովհետև այս Ընկերութեան մանաւոր և չահաւոր պայմանները չատ ճիւղերու կը բաժնուի, առ այժմ պէտք է դիմել առ Մ. Նազարէթ Եաղճեան, Վերատեսուչ Թուրքիոյ, որ յատկապէս պաշտօնով եկած է հոս քիչ մը ժամանակի համար, որպէս զի լիովին պէտք ըլլալիք տեղեկութիւնք դոհայուցիչ կերպիւ լինին։

CHEMIN DE FER D'AIDIN

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑՑ, ՍԿՍԵԱԼ 17/29 ՅՈՒՆԻՍ 1884

ՊՈՒՃԱ

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—*Կ. Ա.* 12,15.—*5,15.—*7,20*Կ. Ե. Իզմիրէն*
» 6,30.—7,30.—8,25.—9,40. —*Կ.Ա.* 2,30—*6,30—*8.—*Կ.Ե. Պուճ.*
Ամեն չորեքշաբթի երթալ 2,30—*Կ. Ե. Վերադարձ* 3,45.—*Կ.Ե.*

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—10,45.—*Կ.Ա.* —2,30—4.15—6—*Կ. Ե. Իզմիրէն*
» 7,30.—8,25.—9,40.—12.—*Կ. Ա.* 3,45.—4.50—7,30.—*Կ.Ե.Պուճ.*

ՍԷՎԱՏԻ ՓԷՕԳ

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—*Կ. Ա.* | *5,15.— *Կ. Ե. Իզմիրէն*
» 8.— 9,50.—*Կ. Ա.* | *6,15.— *Կ. Ե. Սէվատիէօյէն*
Ամեն Հարեքշաբթի երթալ 2.30— *Կ. Ե. Դարձ* 3.30 *Կ. Ե.*

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—10.45.— *Կ.Ա.* 2,30 —6.—*Կ.Ե. Իզմիրէն*
» 8.—9,50.—11,45.— *Կ.Ա.* 3,30.—7.5 *Կ.Ե. Սէվատիէօյէն*

Շաբաթ օրեր 15 վայրկեան ուշ կեցին
» » 30 » » »

ՀԱՆԱՊԱՀՕՐ—	*Սէրայքէօյի համար*	8.—	*Կ. Ա.*
»	*Նազէլիի* »	8.—10,10.—	» »
»	*Ա.յասուլուքի* »	6,40.—8.—10,10.—	» »
»	*Թիրէի* »	8.—10,10.—12.—	» »

SMYRNA AND CASSABA RAILWAY

ԴԼԽԱՒՈՐ ԴԻՄ

Սկսեալ 22 Սեպտեմբեր 1884

ԿԱՌՈՒՑԻՆ ԿԸ ՄԵԿՆԻ

ԻԶՄԻՐԷՆ ԱԼԱՇԷՀԻՐ

Կը մեկնի Իզմիրէն	*Կ. Ա.* 9 30.	*Կ. Ե.* 1 50.
Կը հասնի Մէնէմէն	» 10 39.	» 2 59.
» *Մաղնիսա*	» 11 55.	» 4 14.
Կը մեկնի Մաղնիսայէն Ղասապա	» 12 7.	
» *Սալէհլի*	*Կ. Ե.* » 2 23.	
» *Ալաշէհիր*	» 3 41.	

ԱԼԱՇԷՀԻՐԷՆ ԻԶՄԻՐ

Կը թողու Ալաշէհիր	*Կ. Ա.* 10 15	*Կ. Ա.*
» *Սալէհլի*	» 11 33	
» *Ղասապա*	» 12 59	
» *Մաղնիսա*	*Կ. Ե.* 1 55	8 27
» *Մէնէմէն*	» 3 12	9 50
Կը հասնի Իզմիր	» 4 20	10 49

SMYRNA AND CASSABA RAILWAY

BOURNABAT

ԻԶՄԻՐԷՆ ՊՈՒՐՆԱՊԱՏ

Սկսեալ 22 Սեպտ. 1884

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Կեսօրէն առաջ ժամ	*Կեսօրէն ետեւ ժամ*
7. 8. 9. 12.	3 15. 4 30. 5 45. 6 45.

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Կեսօրէն առաջ ժամ	*Կեսօրէն ետեւ ժամ*
8. 9. 15 10. 30 12.	2. 20 3. 10 4. 5. 15 6. 30

ՊՈՒՐՆԱՊԱՏԷՆ ԻԶՄԻՐ

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Կեսօրէն առաջ ժամ	*Կեսօրէն ետեւ ժամ*
7. 30 8. 30 9. 35	1. 30 3. 45 5. 15 6. 15 7. 15

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Կեսօրէն առաջ ժամ	*Կեսօրէն ետեւ ժամ*
8. 30 9. 45 11.	12. 20 2. 40 3. 30 4. 45 6. 7.

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ ՏՊԱՐԱՆ, Ի ՍԷՎԼԻ ԽԱՆ ՎԵՐՆԱՑԱՐԿ ԹԻՒ 17